

Obsah

Úvod	11
------------	----

Kapitola 1

Kdo jsou netradiční studenti na vysokých školách a jaké je jejich místo ve vysokoškolském prostoru 18

1.1 Kdo jsou netradiční studenti na vysokých školách	18
1.2 Netradiční studenti v historii a současnosti českého vysokého školství	22
1.2.1 Netradiční studenti ve studiích při zaměstnání	23
1.2.2 Situace netradičních studentů v 50. až 80. letech	26
1.2.3 Obrat v 90. letech.....	28
1.2.4 Od roku 2000 do současnosti.....	30
1.2.5 Netradiční studenti podle věku	31
1.2.6 Institucionální kontext: veřejné a soukromé vysoké školy v ČR	34
1.3 Shrnutí.....	37

Kapitola 2

Jak se vyvíjelo studium pedagogických oborů 41

2.1 Studium učitelských pedagogických oborů (50. léta – 1989)	42
2.2 Studium neučitelských pedagogických oborů (50. léta – 1989)	46
2.3 Studium pedagogických oborů od 90. let do současnosti.....	49
2.4 Shrnutí.....	56

Kapitola 3

Jak je možné netradiční studenty zkoumat 58

3.1 Design a kontext výzkumného šetření	58
3.2 První fáze výzkumu: dotazníkové šetření	60
3.2.1 Základní popis vzorku netradičních studentů	61
3.2.2 Popis vzorku netradičních studentů z hlediska jejich vzdělávací dráhy.....	64

3.2.3 Představení a ověření škál využitých v dotazníku.....	65
3.2.4 Vztah dotazníkového šetření k dalším fázím výzkumu	83
3.3 Druhá fáze výzkumu: biografické narativní rozhovory.....	84
3.3.1 Popis vzorku respondentů.....	86
3.4 Třetí fáze výzkumu: ohniskové skupiny.....	87
3.4.1 Vstup do terénu a volba respondentů.....	88
3.4.2 Sběr dat prostřednictvím ohniskových skupin.....	89
3.4.3 Analýza kvalitativních dat	90
3.5 Čtvrtá fáze: integrace výzkumných zjištění	92
3.6 Etika výzkumného šetření	93
3.7 Limity výzkumného šetření a ponechaná bílá místa	94

Kapitola 4

Jaké jsou vzdělávací dráhy a životní příběhy netradičních studentů 97

4.1 Koncept životních a vzdělávacích drah	97
4.2 Vzdělávací dráhy netradičních studentů	98
4.3 Kvantitativní pohled na vzdělávací dráhy netradičních studentů	99
4.4 Kvalitativní pohled na vzdělávací dráhy netradičních studentů.....	102
4.4.1 Odložené vysokoškolské studium.....	102
4.4.2 Návrat na vysokou školu po předchozím neúspěšném studiu	110
4.4.3 Návrat na vysokou školu po předchozím úspěšném studiu.....	115
4.5 Shrnutí.....	121

Kapitola 5

Co motivuje netradiční studenty ke studiu 123

5.1 Koncepty motivace a motivů ke vstupu do vzdělávání	124
5.1.1 Motivace	124
5.1.2 Motivy ke vstupu do vzdělávání.....	126
5.2 Motivy netradičních studentů ke studiu.....	129
5.3 Shrnutí.....	138

Kapitola 6

Jak sladují netradiční studenti své studium s ostatními závazky 142

6.1 Sladování závazků netradičními studenty v kvalitativním pohledu.....	145
6.1.1 Vývoj a změny v průběhu studia	145
6.1.2 Stabilita versus rozkolísání	148
6.1.3 Pomoc a podpora	150
6.1.4 Taktiky a strategie sladování závazků	157
6.1.5 Limity sladování závazků.....	161
6.2 Sladování závazků v kvantitativním pohledu.....	164
6.3 Shrnutí.....	166

Kapitola 7

Jak netradiční studenti vnímají své studium: z kvalitativních dat 169

7.1 Vnímaný přístup vysoké školy ke studentům	169
7.1.1 Vnímaný přístup učitelů k netradičním studentům	169
7.1.2 Vnímané nastavení studijních podmínek	171
7.1.3 Vnímání katedry a vysoké školy	176
7.2 Vnímaná smysluplnost studia	180
7.2.1 Vnímaná smysluplnost kurikula jednotlivých předmětů	180
7.2.2 Vnímaná smysluplnost kurikula jako celku	181
7.2.3 Vnímání personálního obsazení	183
7.3 Vnímaná náročnost studia	184
7.3.1 Důstojné standardy	184
7.3.2 Podřízení náročnosti cíli studia.....	186
7.4 Vnímaná didaktická kvalita studia	188
7.5 Shrnutí.....	191

Kapitola 8

Jak netradiční studenti vnímají své studium: z kvantitativních dat 195

8.1 Akademická motivace netradičních studentů	195
8.2 Význam studia ve vnímání netradičních studentů	200
8.3 Studijní podmínky ve vnímání netradičních studentů	201
8.4 Přístupy ke studiu netradičních studentů	203
8.5 Studijní a pracovní angažovanost netradičních studentů	206
8.6 Studijní úspěšnost netradičních studentů	208
8.7 Studijní, pracovní a životní spokojenost netradičních studentů	212
8.8 Shrnutí.....	214

Kapitola 9

Jak se netradiční studenti angažují ve svém studiu 217

9.1 Studijní angažovanost netradičních studentů	219
9.2 Faktory související se studijní angažovaností.....	220
9.3 Antecedenty studijní angažovanosti netradičních studentů	225
9.4 Konsekvety studijní a pracovní angažovanosti netradičních studentů.....	234
9.5 Shrnutí.....	240

Kapitola 10

Integrace empirických zjištění 245

10.1 Integrace kvantitativních zjištění: antecedenty a konsekvety studijní angažovanosti	245
10.2 Integrace kvalitativních zjištění	247
10.3 Typy studijní angažovanosti netradičních studentů	251
10.4 Angažovanost jako integrující proměnná pro porozumění netradičním studentům	256
10.5 Shrnutí.....	258

Kapitola 11

Jak je možné netradiční studenty pedagogických oborů podpořit 260

11.1 Pohled na význam netradičních studentů v terciárním vzdělávání	260
11.2 Podpora vstupu netradičních studentů na vysokou školu.....	263
11.3 Podpora adaptace netradičních studentů na vysokoškolské prostředí....	264
11.4 Podpora sladování rozmanitých závazků	267
11.5 Výuka odpovídající potřebám netradičních studentů	268
11.6 Shrnutí.....	272

Závěr 273

Summary 276

Literatura 282